

سلسله تکزنگاشت‌های
الگوی اسلامی ایران به پیشرفت

مراتب اندیشه آزادی در تکامل بیداری اسلامی

اردیبهشت ۱۳۹۳

رهبر فرزانه انقلاب اسلامی:

**باید در طراحی الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت
بر چهار عرصه‌ی فکر، علم، معنویت و زندگی تکیه شود
که در این میان، موضوع «فکر» بنیانی‌تر از بقیه‌ی عرصه‌ها است**

در دیدار اعضای شورای عالی
مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
۱۳۹۱/۱۲/۱۴

میراثنامه	نحفی، موسی، ۱۳۴۱
عنوان و نام پدیدآور	مراتب آندیشه آزادی در تکامل بیداری اسلامی؛ نگارش موسی نحفی؛ [به بشارت مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت]
مشخصات نشر	تهران: مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، انتشارات الگوی پیشرفت، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۵۶ ص: جدول، نمودار.
فروست	سلسله نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: ۲۵.
شابک	۵۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۰۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	فهرست
یادداشت	کتابنامه: ص: ۵۲، ۵۶.
موضوع	اسلام -- ایران -- تجدید حیات فکری - تاریخ
موضوع	آزادخواهی -- ایران -- تاریخ
موضوع	آزادخواهی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
شناخته افزوده	مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
شناخته افزوده	مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، انتشارات الگوی پیشرفت
رده بندی کنگره	۳۸۴.۱۳۳: B۶۲۲۹
رده بندی دیویی	۳۸۷/۴۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۶۰۱۵۶۹

سلسله تک نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: مراتب آندیشه آزادی در تکامل بیداری اسلامی

نگارش: دکتر موسی نحفی (استاد علوم سیاسی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)

ناشر: نشر الگوی پیشرفت، وابسته به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

نوبت چاپ: اول، اردیبهشت ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۰۷-۴

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۴۳۴۰۰۸ - ۰۲۱ ۸۸۰۱۴۶۴۸

www.olgou.ir

Email:olgou@olgou.ir

نشانی: تهران، خیابان جلال آل احمد، روبه‌روی بیمارستان شریعتی، شماره ۳

تمامی حقوق این اثر متعلق به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.

مسئولیت دیدگاه‌های بیان شده در این تک نگاشت بر عهده مؤلفان محترم است.

پیشگفتار

تعیین مبانی، ارکان، چارچوب و مسیر پیشرفت کشور در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باید با مشارکت گسترده و حضور همه جانبه دانشمندان، محققان، نخبگان دانشگاهی و حوزوی و جوانان این مرز و بوم صورت گیرد. به گواه تاریخ و تجارب گذشته، پیشرفتی همه جانبه و پایدار خواهد بود که مبانی اسلامی و اقتضائات ایرانی در آن توأمان مورد توجه باشد.

اینک مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در آستانه اتمام سه سال تلاش‌های علمی، تخصصی و فکری درباره پیشرفت اسلامی ایرانی، برگزاری نشست‌های علمی و تخصصی، تأسیس اندیشکده‌های مرکز، انتشار صدها مقاله ارزشمند و تهیه نقشه راه تدوین الگو و انجام برخی از مراحل آن، در نظر دارد با هدف تولید دانش و گسترش و تعمیق ادبیات موضوعی در حوزه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، آثاری را به صورت تک نگاشت‌های علمی فاخر منتشر نماید. تک نگاشت نوشتاری تخصصی و نیمه مبسوط است که توسط یک پژوهشگر خبره در یک موضوع خاص نگاشته می‌شود. تک نگاشت از نظر حجم و محتوا حد فاصل مقاله و کتاب است و نویسنده با پردازش و تحلیل یافته‌ها و مطالعات تخصصی پیشین و افزودن یافته‌های پژوهشی جدید خود و تحلیل جامع و منسجم آنها افق‌های تازه‌ای را در زمینه مورد بررسی می‌گشاید.

سلسله تک نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که در مجلدات مختلف منتشر می‌شوند، حاصل تلاش جمعی از استادان، اندیشمندان و محققان دانشگاهی و حوزوی است که مراحل مختلف نگارش، ارزیابی، ویراستاری، تدوین و انتشار را با نظارت متخصصان و اهل فن گذرانده است و در اختیار صاحب‌نظران قرار می‌گیرد. در پایان از مساعدت‌ها و تلاش‌های ارزنده نویسندگان تک نگاشت‌ها و داوران و مراکز مختلف علمی و پژوهشی که ما را در تهیه، تدوین و انتشار این سلسله یاری رساندند، تقدیر و تشکر می‌شود. امید است این محتوای علمی بتواند افق‌های نو و روشنی را در پیش چشم متخصصان دانشگاهی و حوزوی بگشاید و هر روز در طی مسیر تدوین و تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت گام‌های بلندتر و استوارتری برداشته شود.

فهرست

۵	چکیده
۶	مقدمه
۱۱	سؤال و فرضیه تحقیق
۱۲	سه تمهید درباره تاریخ فکری و تحولات ایران
۱۲	تمهید اول: صفویه، اولین نظام مدنی شیعی در ایران
۱۳	تمهید دوم: چهار موج بیداری اسلامی
۱۴	تمهید سوم: اندیشه تعالی و اندیشه ترقی
۱۵	اندیشه آزادی قبل از نهضت مشروطیت
۱۶	ارتقاء اندیشه آزادی در عصر مشروطیت
۱۷	آزادخواهان مقدس
۲۰	آزادخواهان مقدس و زمانه‌ی غیرمقدس
۲۰	جریان علمای آزادخواه مشروطه و موقعیت تاریخی آن
۲۲	مبانی اختلاف آزادخواهان مقدس با آزادخواهان نامقدس
۲۳	طرح پرسشهای جدید آزادی‌خواهان مقدس
۲۳	مقدسین و آزادبودن از مفاهیم دایره‌های نامقدس
۲۴	طرح کشور مقدس و بنیادهای آن
۲۵	بحث جمهوری، ولایت و ملاک مقدس در آن
۲۶	عدالت مقدس ناقد ظلم نامقدس
۳۷	مراتب ظهور عینی آزادخواهی مقدس در متون و آراء متفکران معاصر ایرانی
۳۸	۱) عصر قبل از مشروطه
۴۰	نقد یک نگاه
۴۱	۲) عصر مشروطه
۴۴	۳) عصر بعد از مشروطه (عصر انقلاب اسلامی)
۴۶	اسناد و کتب و اعلامیه‌های تاریخی مراجع و علمای شیعه
۴۷	اندیشه آزادی در ساحت تکاملی انقلاب اسلامی ایران
۵۰	جمع‌بندی
۵۲	منابع
۵۵	پی‌نوشت‌ها